

Lublin, 31 stycznia 2017 r.

**Szanowny Pan
Krzysztof Komorski
Zastępca Prezydenta Miasta Lublin**

Szanowny Panie Prezydencie!

W odpowiedzi na pismo KP-OP-I.0541.77.2016 z dnia 29.12.2016 z prośbą o zaopiniowanie przez Radę Kultury Przestrzeni propozycji zmian w regulaminie Budżetu Obywatelskiego poniżej przekazujemy nasze uwagi. Dotyczą one zarówno wspomnianych zmian ale także innych zauważonych przez nas możliwości udoskonalenia zasad organizacji Budżetu.

- 1. Przede wszystkim wyrażamy nasze poparcie dla wszelkich prób udoskonalania stosowanych rozwiązań.**
- 2. Wnosimy, aby w ramach przyszłych konsultacji Budżetu Obywatelskiego (BO) stworzyć syntetyczną dokumentację „przetworzenia” tychże na wnioski konkretnych zmian bądź decyzje odstąpienia od nich wraz z uzasadnieniem.** Wraz z udostępnianiem źródłowych plików z uwagami i pomysłami mieszkańców, taka dokumentacja należy do standardowego postępowanie w konsultacjach społecznych. Takie opracowanie zostało stworzone np. w ramach konsultacji Strategii Rozwoju Lublina 2020.
- 3. Prosimy o przereferowanie zmian w regulaminie i ewentualnie również ich wyjaśnień, jeżeli będą podawane do publicznej wiadomości, aby finalny tekst był maksymalnie krótki i zrozumiały.** Tekst w przesłanym nam piśmie jest bowiem nieco zagmatwany i wieloznaczny. W szczególności dotyczy to poniższych trzech punktów.

4. W punkcie 3 proponujemy następujące sformułowanie:

"Jeśli w danej dzielnicy wszystkie złożone projekty przegrywają głosowanie, Regulamin gwarantuje realizację największego spośród tych, które opiewają na sumę mniejszą lub równą 150 tys.. Przy czym musi on być możliwy do realizacji i w całości mieścić się w granicach tej dzielnicy. Jeśli nie spełnia tych warunków, pod uwagę brany jest kolejny tańszy od niego projekt."

Proponujemy do trudniejszych zapisów regulaminu dołączać przykłady ujęte w formie narracji, która zawsze pomaga zrozumieć zawichości zasad. Przykłady takie mogą być dołączone w formie przypisów lub komentarzy wyróżnionych innym kolorem. Dla powyższego zapisu narracyjny przykład może wyglądać następująco:

„PRZYKŁAD: Załóżmy, że w jakiejś dzielnicy złożono 5 projektów: 3 do sumy 150 tys. i 2 powyżej. Żaden z nich nie otrzymał jednak wystarczającej liczby głosów. Wtedy w myśl powyższego punktu regulaminu sprawdza się, czy największy z 3 projektów do 150 tys. jest w ogóle możliwy do realizacji i czy nie wykracza poza granice dzielnicy. Jeśli tak, dostaje wnioskowane dofinansowanie. Jeśli nie, brany jest pod uwagę kolejny największy poniżej 150 tys. Dalej procedura może się powtarzać.”

Uważamy, że użyte w piśmie sformułowanie „Zagwarantowanie kwoty 150 000 zł dla każdej z dzielnic, na jeden, poddany pod głosowanie projekt” jest zbyt daleko idące i wymaga zbyt wielu dodatkowych zastrzeżeń, które częściowo się powtarzają, zamazując obraz całości.

5. Analogicznie, w punkcie 4 proponujemy następujące prostsze sformułowanie:

„Głosowanie odbywa się w systemie elektronicznym oraz za pomocą papierowych kart do głosowania z możliwością ich dostarczenia osobiście lub przez inną osobę wraz ze stosownym upoważnieniem, przy czym jedna osoba może dostarczyć do punktu tylko jeden taki głos z upoważnieniem”

Proponowane sformułowanie, że „w systemie papierowym jedna osoba oddaje jeden głos, tylko za siebie” pokrywa się z ogólną zasadą głosowania. Nie można głosować „za kogoś”. Chodzi o to, jak zapobiec łamaniu tej zasady. W tym kontekście nie jest jasny ani

skuteczny proponowany zapis „jedna osoba będzie mogła oddać tylko i wyłącznie swoją kartę głosowania lub też kartę osoby, która wystawi stosowne upoważnienie.” Nie jest on jasny, z powodu spójnika „lub”, który inaczej rozumiany jest zgodnie z zasadami logiki, a inaczej potocznie. Zgodnie z logiką są tu 3 możliwości: można przyjść z oboma kartami, tylko swoją, tylko cudzą z upoważnienia. W rozumieniu potocznym są 2 możliwości: można przyjść tylko ze swoją kartą albo tylko z cudzą. Zapis ten nie jest skuteczny, gdyż nie wyjaśnia, w jaki sposób zapobiegnie się wielokrotnemu przynoszeniu przez jedną osobę po jednej karcie z upoważnieniem. Proponowany przez nas zapis jest krótszy i unika wieloznaczności „lub”, ale wymaga doprecyzowania zgodnie z intencjami autorów regulaminu. Najprościej byłoby dostarczać głos z upoważnieniem tylko przez osobę jednocześnie głosującą.

7. Proponujemy, aby na etapie dopracowywania projektów lub rozstrzygnięcia o ich zasadności włączać do ich konsultacji przedstawicieli środowisk eksperckich, ciał doradczych, w celu uniknięcia błędów lub nieporozumień opisanych poniżej. Jako Rada Kultury Przestrzeni deklarujemy naszą pomoc w tym zakresie.

„Gazeta Wyborcza” w 2016 roku na przykładzie wąwozu na Kalinowszczyźnie zwróciła uwagę na problem, że zagospodarowanie przestrzeni wieloma odrębnymi projektami zgłaszanymi przez mieszkańców może prowadzić do rezultatu niespójnego krajobrazowo i funkcjonalnie. Jest to realne wyzwanie będące logiczną konsekwencją kształtowania ładu przestrzennego poprzez niezależnie wymyślane projekty BO.

Również w zeszłym roku pojawił się przypadek racjonalnie uargumentowanego protestu mieszkańców osiedla Pana Tadeusza przeciwko wycince drzew i budowie parkingów, zgłoszonych wcześniej jako projekt BO. To wskazuje na ujawnianie się w Budżecie sprzecznych racji, których nie powinno rozstrzygać większościowe głosowanie. Ważniejsze są argumenty za i przeciw, czy dany projekt BO może rozwiązać jakiś problem, niż fakt, czy projekt ten ma relatywnie duże poparcie. Nie zawsze liczba głosów popierających jakąś decyzję jest miarą jej słuszności.

7. Wnosimy o zwiększenie nacisku na podnoszenie wiedzy i kompetencji mieszkańców w obszarach, których dotyczy BO, aby proponowane projekty były bardziej synergiczne i oparte na celniejszych diagnozach oraz lepszych pomysłach. Metodami służącymi do tego celu mogą być standardowe działania animacyjne i partycypacyjne takie jak spotkania mieszkańców, spacerki badawcze, panele obywatelskie, warsztaty itp. Demokracja bez edukacji przynosi efekty przeciwne do zamierzonych.

8. Postulujemy o organizację punktów do głosowania poza miejscami lub instytucjami, których dotyczą poddane pod głosowanie projekty. W zeszłorocznym wydaniu BO jednym z głównych zarzutów było, że punkt do głosowania organizowany był w siedzibie autorów projektów, co dawało im przewagę nad innymi autorami. Rozdzielenie tych ról wydaje się niezbędne dla zachowania wiarygodności BO.

Opracował:
Marcin Skrzypek

Z poważaniem

Jan Kamiński
Przewodniczący RKP